

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Perspectiefnota 2025

Collegedatum: 10 juni 2025

Voorgesteld besluit

het College van B&W besluit:

1. In te stemmen met de Perspectiefnota 2025 van de gemeente Druten;
2. Deze ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad, met nadrukkelijke accenten op:
 - Het realiseren van een sluitende begroting voor 2026;
 - Het expliciet benoemen van de structurele tekorten in 2028 en 2029, met een oplopend tekort tot circa € 2 miljoen;
 - Het inzetten op een beleidsmatig gefaseerd en realistisch traject naar structureel financieel evenwicht in 2029;
 - De invoering van zero-based budgeting (ZBB) per 2027 als instrument voor doelgerichte, onderbouwde en herijkte begrotingsvorming;
 - De maatschappelijke en bestuurlijke keuze om het sociaal domein zo veel mogelijk te ontzien;
 - De verankering van deze koers in overeenstemming met de uitgangspunten van het memo *Actualisatie koers financiële meerjarenstrategie* (bijlage 1)

Aanleiding

De gemeente Druten staat in 2025 op een financieel kruispunt. Dankzij de tijdelijke financiële ruimte uit de voorjaarsnota van het Rijk kan voor 2026 een sluitende begroting worden gerealiseerd. Deze sluitende begroting zorgt voor bestuurlijke rust, voorkomt provinciaal toezicht en biedt ruimte voor het zorgvuldig afwegen van beleidskeuzes.

Tegelijkertijd werpt zich vanaf 2027 opnieuw een structurele uitdaging op. In lijn met eerdere analyses (zie bijlage 1: *Actualisatie koers financiële meerjarenstrategie*) ontstaat vanaf 2028 een structureel tekort dat oploopt tot circa € 2 miljoen in 2029 – een situatie die binnen gemeenten bekend staat als het 'nieuwe ravijn'. Deze meerjarige druk op de begroting wordt veroorzaakt door een combinatie van structureel teruglopende rijksmiddelen, stijgende kosten in het sociaal domein, inflatoire druk en toenemende opgaven op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en verduurzaming.

Het college heeft stilgestaan bij deze opgave en kiest voor een koers die zowel robuust als maatschappelijk verantwoord is. Die koers is gebaseerd op realistisch begroten, het gefaseerd nemen van beleidsmaatregelen, en de introductie van zero-based budgeting per 2027 als structureel instrument om te komen tot onderbouwde, doelmatige en toekomstgerichte uitgaven. Hiermee anticipeert het college tijdig op de structurele druk, zonder direct te grijpen naar generieke bezuinigingen.

Tegelijkertijd erkent het college dat een onzekere financiële meerjarenpositie directe gevolgen heeft voor de bestuurskracht van de gemeente Druten. Structurele tekorten bedreigen niet alleen beleidsruimte, maar ook de uitvoeringskracht van de organisatie, de beschikbaarheid van essentiële voorzieningen en het vertrouwen in stabiel lokaal

bestuur. Met deze perspectiefnota wordt daarom ook bestuurlijke wendbaarheid geborgd, door te kiezen voor een doordachte opbouw van het financieel kader richting 2029.

In deze benadering staat één leidend principe centraal: de sociale infrastructuur van Druten wordt, waar mogelijk, ontzien. De zorg voor kwetsbare inwoners, preventieve voorzieningen en de sociale basis zijn van essentieel belang voor de leefbaarheid in dorpen en kernen. Deze maatschappelijke lijn is niet vrijblijvend, maar vormt een bewuste politieke en strategische keuze. Alleen met een sociale én financieel solide koers behoudt Druten toekomstperspectief.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
13 mei 2025	Actualisatie koers financiële meerjarenstrategie (Z/25/297828)

Gewenst resultaat

Met het voorleggen van de Perspectiefnota 2025 aan de gemeenteraad worden de bijstellingen in de lopende begroting 2025 voorgesteld en wordt richting gegeven aan de voorbereiding van de Begroting 2026. De nota biedt niet alleen een actueel financieel beeld, maar markeert tevens de start van een meerjarige koers naar structureel financieel evenwicht in 2029.

Argumenten

- 1.1 *De Perspectiefnota geeft een geactualiseerd beeld van het bestaande beleid*
De Perspectiefnota 2025 is gebaseerd op een volledige herberekening met de uitkomsten van de meicirculaire 2025. In de doorrekening zijn meerjarige budgetbijstellingen op bestaand beleid verwerkt, inclusief de effecten van reeds genomen besluiten en doorgevoerde beleidswijzigingen. Hiermee wordt een actueel en realistisch financieel beeld neergezet dat in lijn is met het geldende beleidskader.

Daarnaast bevat de nota voorstellen voor nieuw beleid die voortkomen uit eerder bestuurlijk vastgestelde inhoudelijke lijnen. Deze voorstellen zijn – voor zover beleidsmatig rijp – financieel doorvertaald in de voorliggende cijfers.

Voorstellen voor zogenoemd 'gewenst nieuw beleid' zijn afzonderlijk gepositioneerd voor verdere besluitvorming bij de Begroting 2026. De financiële impact daarvan is op dit moment nog niet opgenomen in het meerjarenbeeld, maar wordt separaat inzichtelijk gemaakt bij de verdere uitwerking, zodat de raad op een later moment afgewogen keuzes kan maken.

- 1.2 *De perspectiefnota is het aangewezen moment om koers en kaders richting begroting te bepalen*
De Perspectiefnota 2025 is het aangewezen instrument om beleidsmatige en financiële koersuitspraken te doen die richtinggevend zijn voor de voorbereiding van de Begroting 2026 en het financieel perspectief tot en met 2029. De gemeenteraad wordt daarmee in positie gebracht om vroegtijdig prioriteiten te stellen binnen een financieel realistisch en maatschappelijk afgewogen kader.

De nota markeert daarmee een politiek-bestuurlijk beslismoment over de wijze waarop de gemeente structureel toewerkt naar financieel evenwicht. Onderdeel van die benadering is de invoering van zero-based budgeting per 2027. Dit instrument stelt de gemeente in staat om uitgaven jaarlijks kritisch te heroverwegen, gericht op noodzakelijkheid, effectiviteit en uitvoerbaarheid. Het college geeft hiermee invulling aan een koers die financiële discipline en maatschappelijke verantwoordelijkheid combineert.

- 1.3 *Het vaststellen van de Perspectiefnota is een bevoegdheid van de gemeenteraad*
De gemeenteraad beschikt op grond van het gemeenterecht over het budgetrecht en is daarmee het orgaan dat kaders stelt en middelen beschikbaar stelt voor beleid. Het vaststellen van de Perspectiefnota is een essentieel onderdeel van deze bevoegdheid en vormt het eerste inhoudelijke en financiële kaderstellende moment voor de Begroting 2026.

De Perspectiefnota is daarmee niet slechts een technische actualisatie, maar een formeel politiek besluit waarin richting wordt gegeven aan de financiële en beleidsmatige prioriteiten voor de komende jaren. Door deze nota vast te stellen, bepaalt de raad op welk fundament de begroting wordt voorbereid en hoe wordt toegewerkt naar structureel financieel evenwicht op middellange termijn.

Tegenargumenten en risico's

- 1.1 *Het opstellen van de Perspectiefnota gebeurt in financieel onzekere tijden*
Het financieel perspectief voor gemeenten wordt beïnvloed door structurele onzekerheden. De toekomst van het gemeentefonds is nog niet definitief, terwijl ook ontwikkelingen zoals stijgende uitvoeringskosten en toenemende druk op het sociaal domein (zoals jeugdzorg) blijvend impact hebben op de begrotingsruimte.

De gemeente Druten anticipeert hierop door realistische ramingen te hanteren, risico's expliciet te benoemen en structurele maatregelen gefaseerd voor te bereiden. De invoering van zero-based budgeting per 2027 versterkt bovendien de begrotingsdiscipline en maakt bewuste keuzes mogelijk binnen een veranderende financiële context.

Financiële gevolgen

De besluiten als gevolg van de vast te stellen perspectiefnota worden middels begrotingswijzigingen verwerkt en geborgd.

Communicatie

Niet van toepassing

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing

Uitvoering of Vervolgstappen

Na vaststelling van de Perspectiefnota door de gemeenteraad zal conform de reguliere financiële procedure een begrotingswijziging worden opgesteld. Deze wijziging verwerkt de actuele inzichten uit de perspectiefnota in de lopende begroting 2025. Parallel hieraan start de voorbereiding van de Programmabegroting 2026–2029. Bij de opstelling daarvan worden de meerjarenramingen geactualiseerd op basis van onder andere de uitkomsten van de septembercirculaire en de verdere concretisering van beleidsvoornemens. Daarbij wordt rekening gehouden met het bestaande structurele

tekort vanaf 2027 en de eerder door het college vastgestelde financiële koers, zoals verwoord in bijlage 1 (*Actualisatie koers financiële meerjarenstrategie*).

Gegeven de aanhoudende onzekerheden rondom het gemeentefonds en de oplopende druk op het sociaal domein, hanteert het college bij de beoordeling van nieuw beleid een terughoudende benadering. Voorstellen voor aanvullende beleidsinzet worden nadrukkelijk getoetst op structurele financiële houdbaarheid en maatschappelijke meerwaarde.

Geheimhouding:

Niet van toepassing